

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3” เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 253 คน ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ใน 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อาชีพ และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีโรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น จำนวน 687 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 253 คน ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane' (1970:727-728) อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชยศุภวงค์, 2546:100) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามกลุ่มอำเภอและวิธีสุ่มอย่างง่ายแบบไม่กลับคืน

2. ขอบเขตของตัวแปร

2.1) ตัวแปรอิสระ จำแนกได้ดังนี้

2.1.1) ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น

- 1) บุคลากรภายในสถานศึกษา
- 2) บุคลากรภายนอกสถานศึกษา

2.1.2) ระยะเวลาของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำแนกเป็น

- 1) ระยะเวลา 1 สมัย
- 2) ระยะเวลา 2 สมัย
- 3) ระยะเวลามากกว่า 2 สมัย

2.1.3) อาชีพ

- 1) รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 2) ค้าขาย
- 3) เกษตรกร
- 4) รับจ้างทั่วไป

2.1.4) ขนาดของสถานศึกษา โดยใช้นักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาด (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549:8)

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน)
- 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

2.2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกเป็น

- 1) การมีส่วนร่วมคิด
- 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม
- 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแบบข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษา ระยะเวลาของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อาชีพและขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถาม

เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ ได้นำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้วยตนเอง เพื่อที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนส่งแบบสอบถามให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลมาไว้ที่โรงเรียน
3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารด้วยตนเอง
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ ไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพของกลุ่มตัวอย่างด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปแปลผล

3. ทดสอบสมมติฐานที่วางไว้ เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้การทดสอบด้วย t – test วิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F – test และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe’s Method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 ระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมคิดอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการใช้งบประมาณของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.68$)

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.86$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมจัดลำดับสำคัญของการใช้งบประมาณ ($\bar{X} = 3.60$)

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาได้กำหนดตามแผนกำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.94$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลผลการดำเนินงาน มาใช้วางแผนงบประมาณครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.65$)

1.4 ระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมสนับสนุนให้บุคลากรร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.90$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การได้รับสินน้ำใจจากสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.66$)

1.5 ระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมติดตาม สังเกตการทำงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาว่าได้ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.74$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการติดตาม กำกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ($\bar{X} = 3.59$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประกอบด้วย ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อาชีพ และขนาดของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต3 จำแนกตามตัวแปร ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อาชีพ และขนาดของสถานศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประเภทตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ บุคลากรภายในสถานศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณสูงกว่าบุคลากรภายนอกสถานศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุก ๆ ด้าน

สมมติฐานข้อที่ 2 ระยะเวลาของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระยะเวลาสมัยของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ โดยรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้วยวิธีการของ (Scheffe's Method) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมคิด และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป ส่วนด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

สมมติฐานข้อที่ 4 ขนาดของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่เป็นคณะกรรมการในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้วยวิธีการของ (Scheffe's Method) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมคิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้วิจัยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ซึ่ง

ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติ การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพร ผลทวีคุณ

(2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ทุกด้านอยู่ในระดับมาก พรชิตา บุญชู (2546 : 66 – 76) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครนายก พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านงบประมาณ โดยมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คณิตฐากัลลณียม (2546 : 49) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองลำพูน พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมากที่สุด คือ การวางแผนด้านงบประมาณ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ อุดมวงษ์ และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เสาวนีย์ สว่างอารมณ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า บทบาทคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านสนับสนุนและการจัดการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านส่งเสริมและสนับสนุนเด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีชา ศรีนวล (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความตั้งใจ มีความเสียสละและอุทิศตน เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนและท้องถิ่น เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับ ทำ

ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองตามระเบียบ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายกำหนดให้ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น จึงเป็นการเสริมเน้นบทบาทผู้ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณตามลำดับรายด้านดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมคิด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คณิตฐา กลัดเนียม (2546 : 49) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองลำพูน พบว่า ด้านการวางแผนการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในด้านการมีส่วนร่วมคิด และยังเห็นความสำคัญของจัดการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณ อีกด้วย

1.2 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรีชา ศรีนวล (2548:110) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคิดว่าการร่วมตัดสินใจในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ภายในโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาที่ภายนอกโรงเรียนนั้นมีความสำคัญที่จะทำให้การบริหารงบประมาณของโรงเรียนมีความถูกต้องและมีความโปร่งใส ดังจะเห็นจากผลงานวิจัยของ Becerra (1974:3387) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารการศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารและผู้แทนชุมชน ต้องร่วมมือกันทำและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชนด้วย

1.3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2542 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า การให้ทุกคนในหน่วยงานหรือในทีมงานได้มี

ส่วนร่วมในการบริหาร คือ ส่วนร่วมคิด ส่วนร่วมปฏิบัติ และร่วมแก้ปัญหา โดยดำเนินการในทุก ๆ กระบวนการบริหารนับตั้งแต่การวางแผน การแบ่งงาน การมอบหมายงาน การติดตามผลงานและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานทุกคนได้ใช้มือ หัวใจและความคิดร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 70 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งทดสอบการใช้อำนาจอธิปไตย

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของความก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ การบริหารงบประมาณ เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมใด ๆ คณะกรรมการก็จะมาร่วมจัดทำและปฏิบัติพร้อมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ชุมชนทราบถึงการปฏิบัติงานของโรงเรียนอีกด้วย

1.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรีชา ศรีนวล (2548:110) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้รับผลประโยชน์มากนักจากการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีคำตอบแทน ไม่มีสินน้ำใจจากสถานศึกษา ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มองเรื่องการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของจำนงค์ แก้ว นี้อ่อน (2552:64) พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในด้านตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการบริหารงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปรีชา ศรีนวล (2548:110) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันต้องการเห็นความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงเรียน และต้องการทราบถึงผลการ

ดำเนินงาน ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหาร
งบประมาณของโรงเรียนมากขึ้น

2. สมมติฐานข้อที่ 1 ประเภทตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันมีส่วน
ร่วมในการบริหารงบประมาณ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่ประเภทตำแหน่งต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ สุเมศวร์ พรหมมินทร์
(2544 : 105 – 106) ซึ่งพบว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานการ
ประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิทักษ์ จอมเมือง (2541 : 63) ได้ทำการ
วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามตัวแปรสถานภาพ คือ
ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่า
ของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ ประสงค์ ชูวิจิตร (2540 : 122) ซึ่งเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรภายในสถานศึกษามี
ความรู้ ความเข้าใจ มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงบประมาณมากกว่าบุคลากรภายนอกสถานศึกษา
และเมื่อมีการดำเนินงานแต่ละครั้งก็จะมอบให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นบุคลากรภายใน
สถานศึกษาดำเนินการ ทำให้บุคลากรภายในสถานศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาท
มากกว่าบุคลากรภายนอกสถานศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

3. สมมติฐานข้อที่ 2 ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน มีส่วน
ร่วมในการบริหารงบประมาณ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่มีระยะเวลาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง
สอดคล้องผลการวิจัยของ ไพโรจน์ ไสยศศรี (2549:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการ
ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าคณะกรรมการที่มีระยะเวลาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็น
ต่อสภาพการปฏิบัติงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้มีการบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน (SBM) มาหลายปี ทำให้คณะกรรมการเข้าใจต่อการบริหารโรงเรียน ทำให้ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. สมมติฐานข้อที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ หทัยนุช บุญคำภา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ตามบทบาทและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบการรับรู้ตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอาชีพต่างกันการรับรู้ตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันในทุกด้าน โดยคณะกรรมการที่มีอาชีพรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจมีการรับรู้บทบาทของตนเองในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าคณะกรรมการที่มีอาชีพการเมือง ค้าขาย/ธุรกิจ/ส่วนตัว และเกษตรกร สอดคล้อง จิราพร ตั้งสุวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันกับผู้ประกอบอาชีพค้าขาย/อาชีพส่วนตัว ซึ่ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชนมีการศึกษาเป็นสำคัญในการประกอบอาชีพและเห็นความสำคัญของการศึกษามากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นเกิดจากความตั้งใจเต็มความสามารถ และสอดคล้องกับภิญโญ วรรณสุข (2540, หน้า 45) ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการประกอบอาชีพของบุคคล บุคคลที่จบการศึกษา ในระดับสูงมีโอกาสประกอบอาชีพที่ดีกว่าบุคคลที่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่า และผู้ที่ประกอบอาชีพที่ดี จะเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงอภิปรายได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูง มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา พร้อมทั้งจะอุทิศเวลาให้กับสถานศึกษาเพื่อร่วมกันจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอาชีพการเมือง ค้าขาย/ธุรกิจ/ส่วนตัวและอาชีพ

เกษตรกรที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ตลอดจนปัญหาการประกอบอาชีพส่วนตัว จึงไม่มีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาที่ ประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความรู้ ความเข้าใจต่ออำนาจหน้าที่ของการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพอื่น

5. สมมติฐานข้อที่ 4 คณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มี ขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ของคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกูล

(2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวนีย์ สว่างอารมณ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกับการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาชั้น พื้นฐานในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีขนาดต่างกัน คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะความรู้ความสามารถ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง ของบุคลากร การเสียสละเวลามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมี โรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมมากกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ ก็อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาด เล็กมีบุคลากรน้อย ทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสนิทสนมกับคณะกรรมการสถานศึกษา จึงทำ ให้คณะกรรมการสถานศึกษารู้สึกเป็นกันเองและมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมคิด
    - 1.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานควรกำหนด แนวทาง นโยบาย ด้านงบประมาณ ร่วมกัน

1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมวางแผนการ
ดำเนินการใช้งบประมาณของโรงเรียน

1.2 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ

1.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมจัดลำดับสำคัญของ
การใช้งบประมาณของสถานศึกษา

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมประชุมพิจารณา
ตัดสินใจ การใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการและร่วมให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ

1.3 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ

1.3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมนำข้อมูลผลการ
ดำเนินงาน มาใช้วางแผนงบประมาณครั้งต่อไป

1.4 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

1.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบสินน้ำใจให้กับคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

1.5 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.5.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมติดตาม กำกับการใช้
จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา

1.5.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมสรุปผล ติดตามและ
ประเมินผลในแผนงานของสถานศึกษา